

UNIVERZITET U BEOGRADU
FAKULTET ZA SPECIJALNU
EDUKACIJU I REHABILITACIJU

UNIVERSITY OF BELGRADE
FACULTY OF SPECIAL EDUCATION
AND REHABILITATION

11.

MEĐUNARODNI
NAUČNI SKUP
„SPECIJALNA
EDUKACIJA I
REHABILITACIJA
DANAS”

11th

INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
CONFERENCE
“SPECIAL
EDUCATION AND
REHABILITATION
TODAY”

ZBORNİK REZIMEA

BOOK OF ABSTRACTS

Beograd, Srbija
29-30. oktobar 2021.

Belgrade, Serbia
October, 29-30th, 2021

UNIVERZITET U BEOGRADU – FAKULTET ZA
SPECIJALNU EDUKACIJU I REHABILITACIJU

UNIVERSITY OF BELGRADE – FACULTY OF
SPECIAL EDUCATION AND REHABILITATION

11. MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP
SPECIJALNA EDUKACIJA I REHABILITACIJA DANAS
Beograd, 29–30. oktobar 2021. godine

Zbornik rezimea

11th INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
SPECIAL EDUCATION AND REHABILITATION TODAY
Belgrade, October, 29–30th, 2021

Book of Abstracts

**11. MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP
SPECIJALNA EDUKACIJA I REHABILITACIJA DANAS
Beograd, 29-30. oktobar 2021. godine
Zbornik rezimea**

**11th INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
SPECIAL EDUCATION AND REHABILITATION TODAY
Belgrade, October, 29-30th, 2021
Book of Abstracts**

IZDAVAČ / PUBLISHER

Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju
University of Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation

ZA IZDAVAČA / FOR PUBLISHER

Prof. dr Gordana Odović, v.d. dekana

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK / EDITOR-IN-CHIEF

Prof. dr Branka Jablan

UREDNICI / EDITORS

Prof. dr Irena Stojković
Doc. dr Bojan Dučić
Doc. dr Ksenija Stanimirov

RECENZENTI / REVIEWERS

Prof. dr Sonja Alimović
Sveučilište u Zagrebu – Edukacijsko rehabilitacijski fakultet, Zagreb, Hrvatska
Doc. dr Ingrid Žolgar Jerković
Univerzitet u Ljubljani – Pedagoški fakultet Ljubljana, Slovenija
Prof. dr Vesna Vučinić, prof. dr Goran Jovanić, doc. dr Aleksandra Pavlović
Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

LEKTURA I KOREKTURA / PROOFREADING AND CORRECTION

Maja Ivančević Otanjac, predavač

DIZAJN I OBRADA / DESIGN AND PROCESSING

Biljana Krsić
Mr Boris Petrović
Zoran Jovanković

Zbornik rezimea biće publikovan u elektronskom obliku

Book of abstracts will be published in electronic format

Tiraž / Circulation: 200

ISBN 978-86-6203-149-5

SVAKODNEVNE ŽIVOTNE VEŠTINE DECE SA VIZUELNIM SMETNJAMA PREDŠKOLSKOG UZRASTA*

Marija Anđelković**¹, Vesna Vučinić¹, Nevena Krstić², Ksenija Stanimirov¹,
Valentina Martać¹

¹Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Srbija

²Miloš klinika – Odeljenje za dečju oftalmologiju i razrokost, Srbija

Uvod: Lakši oblici oštećenja vida nekada predstavljaju značajnu prepreku za optimilan razvoj i svakodnevno funkcionisanje dece, što se dovodi u vezu sa neblagovremenim oftalmološkim i ortoptičko-pleoptičkim intervencijama i prezaštićivanjem od strane roditelja.

Cilj: Utvrditi nivo usvojenosti svakodnevni životnih veština kod dece sa vizuelnim smetnjama predškolskog uzrasta.

Metod: Uzorak je činilo 100 dece predškolskog uzrasta, od čega 50 dece sa dijagnostikovanim vizuelnim smetnjama i isto toliko dece tipičnog razvoja. Kriterijumi za formiranje uzorka bili su: vizuelne smetnje na nivou slabovidosti povezane sa strabološkim uzrocima, prosečne intelektualne sposobnosti i uzrast od jedne do šest godina (AS=36; SD=12,99 meseci). Za prikupljanje podataka je korišćena subskala Svakodnevne životne veštine, integralni deo Skale za procenu adaptivnog ponašanja (Adaptive Behavior Scale) inkorporirane u Bejli skalu za procenu razvoja novorođenčadi i dece (Bayley Scales of Infant and Toddler Development, Third Edition, Bayley-III, 2005). U statističkoj obradi podataka primenjene su mere deskriptivne statistike, T-test i Univarijantna analiza varijanse (ANOVA).

Rezultati: Deca sa vizuelnim smetnjama su najbolje ocenjena na zadacima kojima se procenjuje samostalnost prilikom hranjenja (AS=2,14; SD=0,86). Usvojenost higijenskih navika (AS=0,95; SD=0,58) i pomoć u kući (AS=1,49; SD=0,67) roditelji ove dece su vrednovali najnižim prosečnim ocenama. Između dece sa vizuelnim smetnjama predškolskog uzrasta i vršnjaka tipičnog razvoja utvrđena je statistički značajna razlika u pogledu opšteg skora na subskali Svakodnevne životne veštine ($p=0,000$), kao i u svim segmentima svakodnevnog funkcionisanje.

Zaključak: Dobijeni rezultati ukazuju da vizuelne smetnje utiču na razvoj samostalnosti i svakodnevno funkcionisanje dece već od ranijeg uzrasta. Neophodno je dizajnirati programe za usvajanje životnih veština za decu sa lakšim i težim oštećenjem vida, kao osnove za buduću samostalnost i socijalno funkcionisanje.

Ključne reči: vizuelne smetnje, svakodnevne životne veštine, strabizam

* Rad je nastao kao rezultat istraživanja na projektu „Kreiranje protokola za procenu edukativnih potencijala dece sa smetnjama u razvoju kao kriterijuma za izradu individualnih obrazovnih programa“ (br. 179025) koji finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.

** marijaandja14@yahoo.com

DAILY LIVING SKILLS OF PRESCHOOL CHILDREN WITH VISUAL IMPAIRMENT*

Marija Anđelković¹, Vesna Vučinić¹, Nevena Krstić², Ksenija Stanimirov¹,
Valentina Martać¹

¹University of Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation, Serbia

²“Miloš” Clinic – Pediatric Ophthalmology and Strabismus Department, Serbia

Introduction: Milder forms of visual impairment are sometimes a significant obstacle to optimal development and daily functioning of children, which is associated with untimely ophthalmological and orthoptic and pleoptic interventions and overprotection by parents.

Aim: To determine the acquisition level of daily living skills in preschool children with visual impairment.

Method: The sample included 100 preschool children, out of whom 50 were diagnosed with visual impairment, and 50 were of typical development. Sample inclusion criteria were: visual impairment at the level of low vision caused by strabismus, average intellectual abilities, and 1-6 years of age (M=36; SD=12.99 months). Data was collected by means of The Daily Living Skills subscale, which is an integral part of the Adaptive Behavior Scale incorporated into the Bayley Scales of Infant and Toddler Development, Third Edition, (Bayley-III, 2005). Descriptive statistics, T-test, and univariate analysis of variance (ANOVA) were used in statistical data processing.

Results: Children with visual impairment got the highest grades on tasks assessing eating independence (M=2.14; SD=.86). Personal hygiene habits (M=.95; SD=.58) and helping with household chores (M=1.49; SD=.67) were evaluated with the lowest average grades by the parents of these children. A statistically significant difference was determined between preschool children with visual impairment and their typically developing peers in the general score on the Daily Living Skills subscale (p=.000), as well as in all segments of daily functioning.

Conclusion: The obtained results indicate that visual impairments influence the development of independence and daily functioning of children from an early age. It is necessary to design programs for acquiring living skills for children with mild and severe visual impairment, as a basis for future independence and social functioning.

Keywords: *visual impairment, daily living skills, strabismus*

* This paper is a result of the project “Designing a protocol for assessing the educational potential of children with developmental disabilities as a criteria for developing Individualized Education Programs” (No. 179025) financed by Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia.